

Comité De Wetering

Gemeente West Maas en Waal
Ter attentie van het College van Burgermeester en Wethouders
Ter attentie van de Gemeenteraad gemeente West Maas en Waal

Via email: griffie@westmaasenwaal.nl

12 Augustus 2021

Geacht college, geachte raad,

Al een aantal maal hebben wij uw aandacht gevraagd voor de belangen en grote zorgen die een aantal omwonenden in het gebied rondom de Grote Wetering hebben rondom de plannen van Arcadis en Vitaal West Maas en Waal voor het plaatsen van megawindturbines. Het blijft de gemoederen in het buitengebied bezighouden en inmiddels kunnen wij op de steun rekenen van bijna 80 adressen. Zeker nu u aan de vooravond staat van een nieuwe visie op grootschalige wind vinden wij het belangrijk om onze inzichten en ervaringen met u te delen.

Nadat we eerder verrast werden met een concreet plan in onze brievenbus bleek op 20 juli 2021 dat Arcadis en Vitaal WMW op 7 juli 2021 een principeverzoek hebben neergelegd bij het college en daarover de raad heeft geïnformeerd. Als omwonenden zijn we daar (wederom) niet van op de hoogte gesteld, en ook een ruime maand later is er hierover geen communicatie richting omwonenden. Ook is duidelijk geworden dat de informatieavonden voor omwonenden, georganiseerd door Arcadis en Vitaal WMW, op geen enkele manier hebben geleid tot aanpassingen in het plan. Het indienen van het principeverzoek gaat volgens het bestuur van Vitaal WMW slechts om de bekendmaking van het plan. Volgens ons is het meer, namelijk een voor hen noodzakelijke stap in het totale proces en daarmee het ongewijzigd doorzetten van de plannen zonder naar alternatieven te kijken.

Wij realiseren ons dat een principeverzoek geen bezwaarmogelijkheden kent. Echter, wij vinden het van belang om wederom een tegengeluid te laten horen. Al was het maar omdat de wettelijke normen, waar Arcadis en Vitaal WMW veelvuldig naar verwijzen, recentelijk door de Raad van State naar de prullenbak verwezen zijn. Ook worden in het principeverzoek een aantal onvolledige aannames gedaan en onjuiste interpretaties voorgesteld. Onze voorgenomen constructieve toon richting het initiatief is inmiddels wat scherper geworden. Dit wordt mede ingegeven doordat Arcadis en Vitaal WMW hun plannen nu lijken door te drukken en nergens blijkt gegeven wordt dat er geluisterd wordt naar omwonenden, laat staan dat het tot aanpassing in de plannen heeft geleid.

In de bijlage gaan we specifiek in op het principeverzoek. Voor meer algemene informatie verwijs ik u naar onze website www.comitedewetering.nl en naar het daar opgenomen document met [argumenten](#).

Wij vertrouwen er op dat nieuwe landelijke en lokale normen een betere bescherming gaan bieden voor omwonenden op het gebied van hun leefomgeving en gezondheid. Ook vertrouwen wij erop dat uw visie op grootschalige wind beter rekening houdt met de reeds geplande landelijke windplannen, de alternatieve mogelijkheden op zee, de gemaakte afspraken in RES 1.0., de specifieke kenmerken van onze gemeente en de belangen van inwoners en omwonenden.

Met vriendelijke groet,
Comité De Wetering

Comité De Wetering

Onze argumenten op hoofdlijnen

- Wij zijn voor verduurzaming en zien volop kansen in West Maas en Waal voor zon op dak en andere maatregelen die nu vaak onbenut blijven.
- Het proces van RES 1.0. voorziet niet in mogelijkheden voor grootschalige wind in West Maas en Waal, in ieder geval niet tot 2030. Wij vertrouwen op deze besluitvorming.
- Meer wind op land is ook niet nodig omdat de landelijke doelstellingen voor wind op land uit het klimaatakkoord behaald gaan worden. Het past niet om dan nog initiatieven te steunen die zoveel schaduwkanten hebben. In het klimaatakkoord staat dat provincies alleen mogen optreden wanneer de 35 TWh van de RES 1.0. niet wordt gehaald, en die wordt wel gehaald.
- Als je landelijk kijkt zijn er veel betere locaties voor grootschalige wind dan de locatie die nu voorligt. Dit wordt ook ondersteund door diverse omgevingsvisies. Ons gebied staat onderaan op de zogenaamde windladder. Landelijk lijkt men meer en meer te kiezen voor wind op zee.
- De rijksoverheid bereidt extra mogelijkheden voor wind op zee voor onder de noemer '[Nieuwe routekaart voor wind op zee](#)' Wind op zee draagt bovendien bij aan de noodzakelijke versnelling van de verduurzaming doordat wind daar goedkoper is, hogere opbrengsten kent, en planologisch sneller te realiseren is.
- De huidige normen in Nederland beschermen omwonenden onvoldoende tegen de nadelige gevolgen van geluid, slagschaduw en ander ongemak. Ook zijn er gezondheidsrisico's waar nu aanvullend onderzoek naar gedaan wordt. De landelijke normen zijn ook nog eens door de Raad van State naar de prullenbak verwezen. Er ligt nu een mogelijkheid om burgers beter te beschermen, wat ons betreft met een afstand van minimaal 1.500 meter of meer tot woonbebouwing, zonder onderscheid tussen kernen, buurtschappen, lintbebouwing of individuele bebouwing.
- Daarnaast zijn er een flink aantal argumenten die de komst van megawindturbines niet zelfstandig tegen kunnen houden, maar de optelsom maakt de keuze voor dit plan wel erg onlogisch en staat daarmee onderaan de 'windladder'.

Onze visie op het principe verzoek van Arcadis / Vitaal West Maas en Waal

- Het initiatief is wat ons betreft **minder lokaal** dan Vitaal West Maas en Waal doet voorkomen. Al eerder hebben wij aangegeven dat wij stellig de indruk hebben dat Arcadis de penvoerder is en inmiddels is aan de leden van Vitaal WMW te kennen gegeven dat Arcadis ook contractspartij is in de overeenkomsten met de grondeigenaren. Er wordt gesproken over 150 leden maar diezelfde leden zijn pas op 21 mei 2021 geïnformeerd over deze plannen. Tot die tijd was het een initiatief van Arcadis, het bestuur en de grondeigenaren.
- Het **gebied rondom de Grote Wetering is geen geschikte locatie**. Wij kunnen niet anders dan concluderen dat het plan voor megawindturbines van Arcadis en Vitaal WMW erg laag in de voorkeursscenario's ligt, zowel landelijk, regionaal als lokaal. Deze conclusie wordt ondersteund door zowel de landelijk omgevingsvisie, die van de provincie, de uitkomsten uit de ruimteateliers van de RES Rivierenland en de omgevingsvisie van onze gemeente (huidige en toekomstige) waarover wij u eerder geïnformeerd hebben.
- De **megawindturbines staan veel te dicht bij woningen gepland met grote gevolgen voor de leefomgeving en gezondheid** van omwonenden. De plannen hanteren bovendien de generieke normen in Nederland die recentelijk door de Raad van State naar de prullenbak zijn verwezen. Deze Nederlandse normen boden al de slechtste bescherming voor omwonenden in Europa.
- **Het plan meet met twee maten**. Er wordt tot de woonkernen een afstand van 1.500 meter gehanteerd. Voor ons is het onbegrijpelijk waarom die afstand niet gehanteerd wordt voor meer dan 100 woningen in het buitengebied, ook nog eens gedeeltelijk geclusterd in een buurtschap en lintbebouwing. Wij pleiten voor gelijke normen voor alle woningen. Hierbij is het gemaakte onderscheid tussen woon bestemde woningen bedrijfswoningen niet relevant. In alle soorten woningen leven immers mensen.

Comité De Wetering

- **De natuur wordt onvoldoende beschermd** In de plannen worden megawindturbines geplaatst in een zoekgebied voor nieuwe natuur en in een ecologische verbindingzone Het komgebied rondom De Grote Wetering is door de provincie specifiek aangewezen als zoekgebied en als ecologische verbindingzone en daarmee conflicterend voor megawindturbines. Daarnaast is er sprake van bijzondere diersoorten in het gebied, reeën, vossen, vleermuizen, ooievaars, ijsvogels etc., die gegarandeerd hinder gaan ondervinden van de windturbines en waarschijnlijk geheel uit het gebied gaan verdwijnen.
- **De recreatie in het buitengebied wordt volkomen genegeerd.** Recreatie wordt voor het gemak alleen aan de maasoever gepresenteerd. Onze gemeente voert al jaren het beleid om recreatie in het buitengebied te stimuleren en benadrukt dit ook nog eens in de huidige en toekomstige omgevingsvisie buitengebied. Inmiddels kent het gebied een flink aantal B&B's, campings en groepsaccommodaties. Er lijkt een mooie balans te ontstaan tussen agrarisch ondernemen, recreatie en wonen. Ook dit wordt verstoord door de komst van megawindturbines. Concreet worden een aantal recreatieondernemers beperkt door de komst van megawindturbines vlak bij hun onderneming, in een enkel geval zelfs binnen 100 meter. Ook verliest het gebied haar open karakter, de reden waarom veel toeristen hierheen komen.
- Arcadis en Vitaal WMW zetten het laagvlieggebied wel erg makkelijk aan de kant. Er is **nog geen duidelijkheid over het laagvlieg gebied** maar megawindturbines lijken ongewenst. Wij baseren onderstaande informatie op mededelingen uit uw raadsvergaderingen. In het kader van de RES is overleg geweest met Defensie over het helikopter laagvlieg gebied. Dit gebied is niet wettelijk beschermd. Wel belangrijk om te wegen in ruimtelijke ordening. Defensie heeft aangegeven dat zij graag het middengebied vrij willen houden en windturbines liever aan de noordrand van onze gemeente ziet. Zij zullen in het najaar hun laagvlieggebieden evalueren. Daarna zal de gemeente weer in gesprek gaan met Defensie. (Bron: raad 17 juni 2021). Bovendien zijn de windturbines gepland in het **radarverstoringsgebied** van de radar op vliegbasis Volkel. Ter voorkoming van radarverstoring dienen in dit gebied beperkingen te worden gesteld aan de bouwhoogte van gebouwen en overige bouwwerken. Voor nieuw te bouwen gebouwen en overige bouwwerken die hoger zijn dan 45 meter boven de maaiveldhoogte ter plaatse van de radar te Volkel (65 meter in West Maas en Waal) is het noodzakelijk om een radarverstoringsonderzoek uit te voeren. Overigens biedt het huidige bestemmingsplan geen mogelijkheden om boven die 65 meter te bouwen. (Bron: 2.1.3.) Huidige bestemmingsplan buitengebied).
- **Het landschap wordt te veel aangetast.** Arcadis en Vitaal WMW passen hier een doelredenering toe. Men kiest a priori voor een lijnopstelling (kan ook anders) en gaat voorbij aan het feit dat alle omgevingsvisies een voorkeur uitspreken voor wind lang snelwegen of grote infrastructurele werken. Nu wordt er een demarcatielijn toegevoegd in het land van Maas en Waal. Als we geen grote infrastructurele werken hebben dan is er landschappelijk dus ook geen plaats voor megawindturbines.
- Er is sprake van een **onterechte claim dat er relatief weinig woningen** in de nabijheid liggen. Wij vinden dat er relatief veel woningen (ca. 100) in de nabijheid liggen waaronder ook nog eens een buurtschap en lintbebouwing. Ook gaat het plan totaal voorbij aan het feit dat het gebied de status **cultureel erfgoed** kent en het **afpalingrecht van de eendenkooi** in Maasbommel wordt met voeten getreden.
- **Er wordt gekozen voor de minst logische locatie in Nederland.** Argumenten uit de omgevingsvisie, windkaart van Nederland en beschikbaarheid net onderbouwen deze stelling. Arcadis / Vitaal WMW spreekt steeds over de beste locatie in West Maas en Waal wat in onze ogen een verkeerde voorstelling van zaken is. Op zee liggen op dit moment de beste kansen om de onze stroom snel en efficiënt te verduurzamen.
- Er lijkt inderdaad sprake van medewerking van grondeigenaren. De contracten zijn gesloten met Arcadis en Vitaal WMW (Arcadis werkt dus niet alleen op basis van no cure no pay) Wij hebben informatie dat **niet alle de grondeigenaren afkomstig zijn uit West Maas en Waal** en de opbrengsten dus ook niet lokaal blijven. Door de keuze voor specifieke grondeigenaren is er sprake van een onnodig langgerekte lijn van megawindturbines.

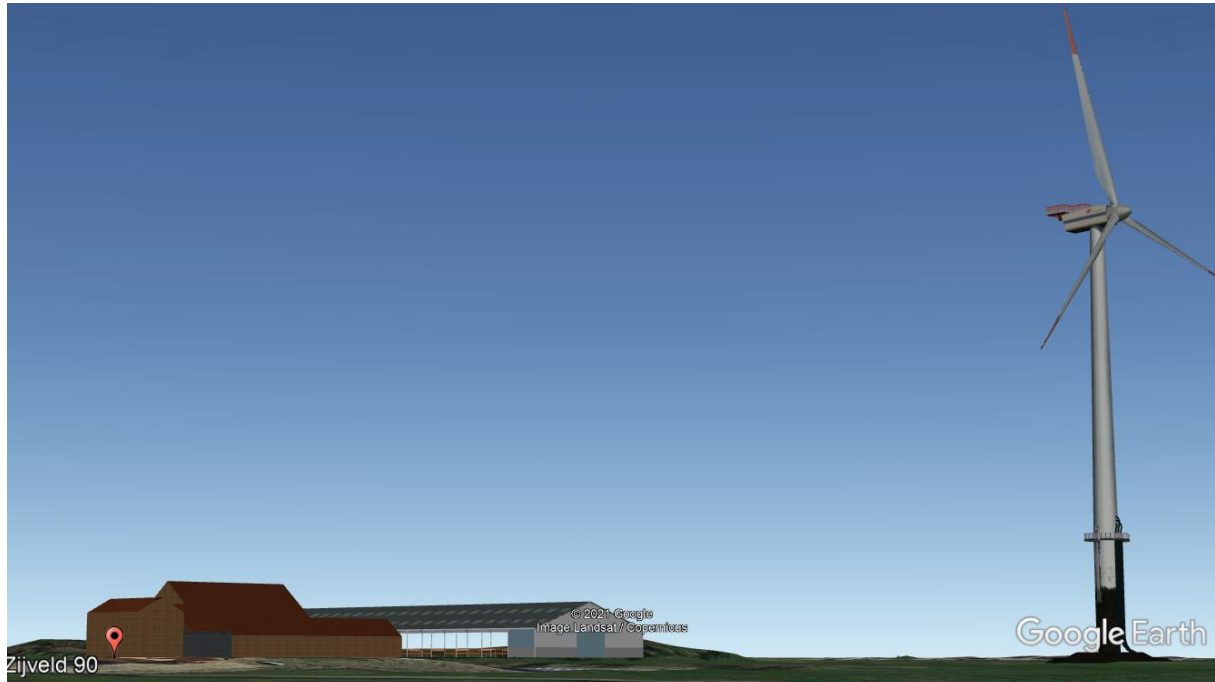
Comité De Wetering

- **Het plan noemt niet de volledige hoogte van de windturbines** maar slechts de ashoogte en rotordiameter. Onze berekening: Ashoogte 155 meter, rotordiameter 150 meter is **tiphoogte 230 meter**. Megawindturbines dus. In delen van Duitsland is de afstandsnorm 10 keer de tiphoogte dus maar liefst 2,3 km. **De visualisatie in het rapport lijkt volgens onze eerste analyse niet te kloppen**. We zoeken dit nog verder uit. Er lijkt een windturbine ingetekend met een ashoogte van 108 meter terwijl het plan spreekt over een ashoogte van 155 meter, met de eerdergenoemde tiphoogte van 230 meter.
- **Er worden normen gepresenteerd voor geluid en slagschaduw die niet meer bestaan**. Sinds de uitspraak van de Raad van State van 30 juni 2021 zijn de bestaande normen niet langer van toepassing. Opvallend temeer het principeverzoek van na die datum is. Wij gaan er van uit dat strengere landelijk en lokale normen voor geluid en slagschaduw tot andere kaarten zullen leiden dan die nu opgenomen zijn in het principeverzoek
- **Gezondheidsrisico's zijn er wel degelijk**. Er wordt niet of nauwelijks ingegaan op de gezondheidsrisico's van slagschaduw, geluid en laagfrequent geluid.
- **Opbrengsten voor de omgeving, minimaal en niet concreet**. De opbrengsten voor de omgeving worden genereus neergezet. Deze voorstellen zijn alleen wel de minimale vereisten volgens vele gedragscodes en moeten ook nog waargemaakt moeten worden. Laten we hopen dat niet een beperkt aantal mensen de prijs gaan betalen voor de sympathiek ogende voorstellen die in werkelijkheid de minimale norm zijn. Waarschijnlijk is er alleen al door dit principeverzoek sprake van waardevermindering van de woningen. Voor nu lijkt het er sterk op dat Arcadis, Vitaal WMW en grondeigenaren winnen en omwonenden de verliezers zijn.
- De sociale participatie wordt wel erg positief afgeschilderd. **Wij hebben nog geen echte sociale participatie gezien**. Op 18 mei 2021 zijn belanghebbenden pas voor het eerst geïnformeerd over het plan voor megawindturbines langs De Grote Wetering. Er hebben digitale bijeenkomsten plaatsgevonden voor omwonenden. Deze hebben niet geleid tot aanpassing in de plannen, sterker nog er was geen sprake van dialoog. Het voorliggende principeverzoek is slechts een nadere uitwerking van projectbeschrijving die op 18 mei 2021 verstuurd is. Onduidelijk is hoe verdere participatie vormgegeven gaat worden. De planning uit het principeverzoek geeft in ieder geval geen ruimte voor inspraak en participatie behalve formele momenten en bezwaarprocedures.

Comité De Wetering

Onze visualisaties van de megawindturbines

1. Ter hoogte van Zijveld 90 (in het afpalingsrecht van de eendenkooi)

2. Gezien vanaf de kruising Zijweg / Hoogbroekstraat

Comité De Wetering

3. Bovenaanzicht Mosterdwal / Zijveld

Windturbines gaan aan de haal met het Land van Maas en Waal #GEENWINDREUZEN

4. Ten opzichte van de H. Alphonsus Kerk en de Prins Willem-Alexanderbrug